

Eesti Pakendiringlus

OÜ Eesti Pakendiringlus

2018. aasta tegevusaruanne

www.pakendiringlus.ee

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Tekkekohal ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud pakendijäätmed	4
3. Avalike kogumiskohtade tihedus	6
4. Taaskasutuse teenustasud ja pakendimaterjali kokkuostuhinna muutused	8
5. Teavitustegevused ja selle maksumus	9

1. Sissejuhatus

OÜ Eesti Pakendiringlus Eesti on suurima pakendijäätmete kogumismahu ja kliendibaasiga pakendijäätmete taaskasutusorganisatsioon.

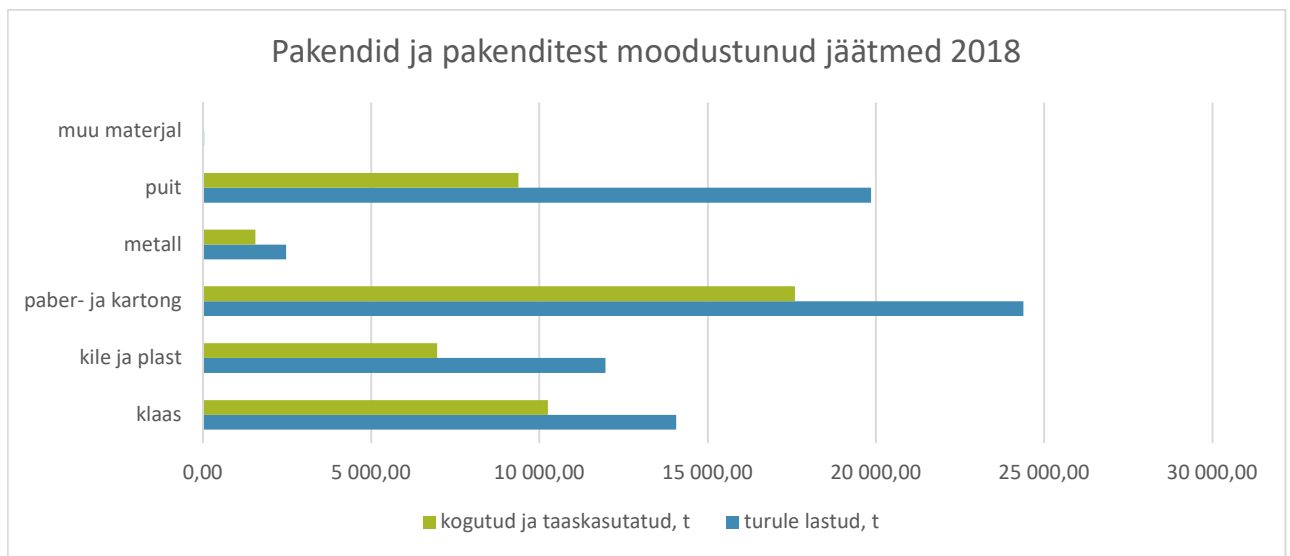
Läbi tegevusajaloo on pakendiettevõtetega sõlmitud ligi 3900 lepingut. Erinevatel põhjustel (muudatused seadusandluses, majandustegevuse lõpetamine, tegevuse ümberkujundamine) on aruandeid esitanud ettevõtete arv väiksem – 2018. aastal esitas aruandeid 1944 ettevõtet. Käive oli 2018. aastal 5,858 mln eurot.

2. Tekkekohal ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud pakendijäätmed

2018. aastal deklareeriti OÜ Eesti Pakendiringlusele kokku 72 770 tonni turule toodud kogumisele ning taaskasutamisele kuuluvaid pakendeid. Siinkohal tuleb arvestada, et kuna mitmed pakendiettevõtted alles lõpetavad oma pakendiauditeid, siis võivad audiitorite soovitude kohaselt nii mõnegi ettevõtte lõplikud pakendiandmed muutuda.

Võrdluseks olgu toodud, et 2017. aastal deklareeriti kokku ligi 71 300 tonni turule lastud pakendeid, 2016. aastal 72 000 tonni ning 2015. aastal 67 500 tonni pakendeid.

OÜ Eesti Pakendiringlus kogus ja taaskasutas 2018. aastal kokku ligi 45 780 tonni pakendijäätmeid. Täpsemalt on deklareeritud ja taaskasutatud materjali jaotus toodud joonisel 1.

Joonis 1. Deklareeritud ja taaskasutatud pakendikogused

Kuigi Pakendiseaduse § 17⁴ lg 2 p 1 näeb ette, et taaskasutusorganisatsioon peab andma ülevaate tekkekohal kogutud ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud ja taaskasutatud pakendijäätmete kohta jäätmekäitleja kaupa, siis tegelikkuses on selliseid andmeid väga täpselt keeruline välja tuua, sest üks ja sama jäätmekäitlusettevõtja tühjendab ühel kogumisringil erinevate taaskasutusorganisatsioonide ning ka kolmandate isikute kogumiskonteinereid. Samuti võib juhtuda, et sama kogumisringiga tühjendatakse nii tekkekohalt kui ka avalikust konteinervõrgustikust pärit kogumiskonteinereid.

Esitame tabelis 1 hinnangulised andmed tekkekohal ning avalikust konteinervõrgustikust pärinevate pakendijäätmete kohta.

Tabel 1. Tekkekohal ning avalikust konteinervõrgust kogutud pakendijäätmed

Pakendimaterjali liik	Tekkekohal kogutud (t)	Avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud (t)	Jäätmekäitleja
Klaas		10 255	AS Eesti Keskkonnateenused, Vahtklaas Eesti OÜ
Puit	9378		Woodexpo OÜ, Metrosystem OÜ, Infokaitse OÜ, AS Eesti Keskkonnateenused
Papp ja paber	2 112	15 484	AS Väätsa Prügila, AS Eesti Keskkonnateenused, Infokaitse OÜ, Vaitorg OÜ, Paikre OÜ
Metall	546	1 015	AS Eesti Keskkonnateenused, Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS
Plast ja kile	4 801	2 158	Infokaite OÜ, Jäätmete Sorteerimiskeskus OÜ, AS Eesti Keskkonnateenused, Nordic Paper AS, Uikala Prügila AS, Vaitorg OÜ
Tekstiil ja muu	30		AS Eesti Keskkonnateenused

3. Kogumiskohtade tihedus

OÜ Eesti Pakendiringluse avalike pakendikonteinerite kogumisvõrk ulatus kõikidesse omavalitsustesse juba aastal 2006. Koostöölepingud omavalitsuse territooriumil pakendijäätmete kogumiseks oli 2017. aastaks sõlmitud 212 kohaliku omavalitsustega. Seoses Eestis toimunud haldusreformiga on tulnud mitmete kohaliku omavalitsuse koostöölepinguid aga täiendada või uuesti sõlmida, see tegevus jätkub veel 2019. aastal. Kokku oli 2018. aasta lõpuks oli üle Eesti kasutatava kogumisvõrgustiku suuruseks ligi 2000 pakendijäätmete kogumisvahendit.

Täiendavalt on antud korteriühistutele tasuta kasutamiseks veidi alla saja pakendikonteineri (enamasti paberpakendi kogumiseks), kuid neid ei ole arvestatud avalikuks kasutamiseks mõeldud kogumisvõrgustikus ega avaldatud Pakendiringluse veebilehel, kuna need asuvad enamasti suletud territooriumil (korteriühistu aias, sisehoovis, lukustatud prügimajas jne).

Avalikku konteinerparki uuendame jooksvalt, nt lisasime 2018. aastal 50 tk uusi 2,5-kuupmeetrisid Luowia pakendikonteinerid ning need paigaldati kõige tihedamini asustatud piirkonda ehk Tallinnasse/Harjumaale.

Saaremaa vallas Kuressaare linnas toimus 2018. a müügi- ja pakendite kogumise muudatus - kokkuleppel omavalitsusega likvideeriti linnast avalikuks kasutamiseks mõeldud kogumisvõrgustik ning see asendati kohtkogumisega. Tänapäevaks on Pakendiringlusel seal ca 200 liitunud eramaja, kes annavad kord kuus pakendid üle kogumiskotiga ning ca 50 korteriühistut, kellel on puhaste pakendite jaoks eraldi kogumiskonteinerid. Materjalide kvaliteet on sellise muudatuse tõttu oluliselt paranenud, sest sorteerijatele on tekkinud vastutus, mida avalikuks kasutamiseks mõeldud kogumiskonteinerite puhul näha ei olnud. Omavalitsuse soovil panime linna tagasi ühe avaliku pakendipunkti, ent sorteeritava materjali kvaliteet, võrreldes kohtkogumisel kogutavaga, on siiski arvestatavalt kehvem.

Teine suurem muudatus avalikuks kasutamiseks mõeldud kogumisvõrgustikus toimus Tallinnas. Nimelt soovis Tallinna linn jaotada pakendipunktid kolme taaskasutusorganisatsiooni vahel ära selliselt, et igale TKOle on teenindada kindel piirkond linnaosade kaupa. Pakendiringlusele jäi teenindamiseks Lasnamäe ja Põhja-Tallinna linnaosad. Selliselt on pakendite kogumine meie hinnangul oluliselt efektiivsem ja vastutuse jaotus ning ka suhtlus linnaosadega parem.

Avalike pakendikonteinerid omavalitsuste kaupa on toodud aruande lisa 1.

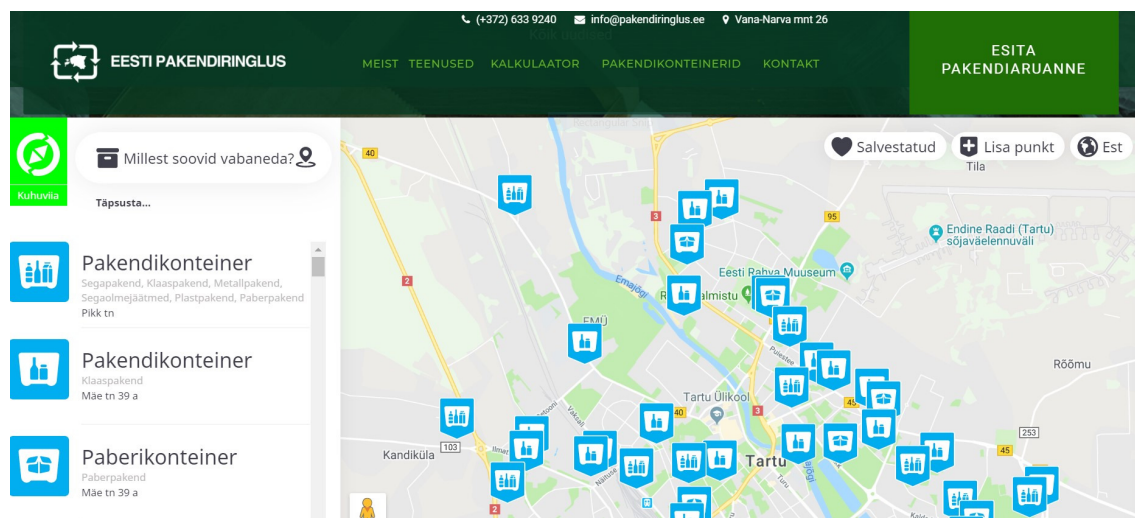
Aastasse 2019 on planeeritud ca 200 täiendava pakendi(jäätme)te kogumiskonteineri paigaldus, mille jaoks palume kohalikel omavalitsustel leida sobivaim asukoht ja kogumiskoha kasutuselevõtt võimaldada. Samuti arendame edasi ka kohtkogumist.

Probleemina tuleks välja tuua see, et pakendikonteinerisse tuuakse palju biojätmetega määratud pakendeid, mis määrivad ka teisi pakendeid ning seetõttu saab ringlusse suunata oluliselt vähem materjali. Tuuakse palju ka muid mitesobivaid jäätmeid ning kleebisid selle kohta, mida konteinerisse panna ei tohi, ei ole kahjuks aidanud. Äärmise abinõuna, kui pakendipunkt pikema aja jooksul väga risustatuks osutub, oleme kasutanud teisaldust teise asukohta (nt avalikkumasse ja käidavamasse asukohta).

Ent pakendikonteinerid võivad ka siis ületäituda ning saades infot mõne pakendipunkti kohta, kus esineb sagedasti ületäitumist, siis kas lisame sinna konteineri või saame muuta graafikut. Paraku on tihti juhusid, kus pakendipunktid täituvad ebaühtlase ajaga – sellisel juhul tellime lisatühjenduse vedajalt, kes saab kõige kiiremini reageerida ehk pakendikonteineri tühjenduse teha. Nagu varem välja toodud, siis 2019. aastal lisandub suur hulk lisakonteinereid, seetõttu tuleb üle vaadata ning tõhustada kogu avalikuks kasutamiseks mõeldud konteinerpargi logistika.

Palju parem on olukord pakendikoti või korteriühistute juurest konteineriga kogumisel, kus pakendijätmete üleandjal on vastutus sisu eest. Trahvina mõjuv tühisõidu arve, kui jäätmekäitleja ei ole saanud kavandatud ajal jäätmeid kliendi juurest n-õ peale võtta, on kindlasti abiks, et üleantavad pakendid oleks korralikult sorteeritud ega sisaldaks biojätmeid.

Koostöös Kuhuviia.ee-ga (SA Things) on uuenenud veebilehel www.pakendiringlus.ee kaardirakendusena üle Eesti asuvatest pakendikonteineritest ülevaade (Hiiumaa ja Kesk-Eesti on hetkel tehnilistel põhjustel rakendusest veel välja jäänud). Andmeid täiendatakse jooksvalt.

Pilt 1. Kaardirakenduse kujutis veebilehelt www.pakendiringlus.ee

4. Taaskasutuse teenustasud ja pakendimaterjali kokkuostuhinna muutused

Taaskasutuse teenuse hinnad 2018. aastal ei muutunud. Pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise teenustasud kogutud ja taaskasutatud pakendimassi tonni kohta on toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 2. Pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise teenustasud

Müügi pakendid	
Klaas ja keraamika	102.00 €/t
Paber ja kartong	105.00 €/t
Plast	409.00 €/t
Metall	255.60 €/t
Puit	40.90 €/t
Muu materjal	409.00 €/t
Joogikartong	105.00 €/t
Veo- ja rühmapakendid	
Paber ja kartong	92.67 €/t
Plast	108.60 €/t
Metall	127.80 €/t
Puit	40.90 €/t

Taaskasutusorganisatsioon ise ei ole olnud üheski käitlusetapis jäätmete omanikuks. OÜ Eesti Pakendiringlus kogumisvõrgu kaudu kogutud ja taaskasutusse suunatud pakendijäätmed on müünud edasi vastav jäätmekäitleja ning seega puudub OÜ-l Eesti Pakendiringlus täpne ülevaade hindadest, millega jäätmekäitlustevõtted neid materjale kodumaistele või välismaistele ümbertöötlejatele edasi müüvad. Samuti puudub meil ülevaade muutustest kokkuostuhindades.

5. Teavitustegevus

Vastavalt pakendiseaduse § 17⁴ lõikele 5 peab keskkonnaministri poolt akrediteeritud taaskasutusorganisatsioon tegema teavitustööd pakendijäätmete taaskasutamisest minimaalselt mahus 1% kalendriaasta käibest.

OÜ Eesti Pakendiringlus aastakäive 2017. aastal oli 5,858 mln eurot ning teavituskulude minimaalne summa peaks olema 0,059 mln eurot. 1% määr sai tegelikkuses ületatud – teavituskulu 2018. aastal oli kokku 0,073 mln eurot ehk 1,24% kalendriaasta käibest. Siinkohal ei ole arvestatud teavitustegevusega tegelenud töötajate töötasusid.

2018. aastal sai valmis Pakendiringluse uus veebileht, mis on nüüd lihtsama ülesehitusega ning mugavam kasutada. Lähedal asuva pakendikonteineri leiab nüüd veebilehelt hõlpsasti nii kaardirakendusega (koostöös Kuhuviia.ee) kui ka tabelist filtreerituna ilma liigset Exceli-tabelit alla laadimata. Samuti on nüüd lihtsamini leitav info vajalike tegevuste kohta ettevõtetel, kes otsivad infot pakendiettevõtte kohustuste ja nende üleandmise võimaluste kohta.

Nagu öeldud, jätkus ka koostöö Kuhuviia.ee-ga, millesse on kaasatud ka teised TKOd. Teavituskooostööd tegime koostöös MTÜ Eesti Elektroonikaromuga ning ka Tootjavastutusorganisatsioon OÜga, just nt Kuressaare linnas kogumislahenduse muutuse raames. Jätkasime tavapäraseks saanud teavitustegevusi erinevatel väliüritustel ja spordiüritustel, mis hõlmas ka suurema osa meie teavitustegevusest.

2018. aastal jätkus koostöös Viljandis tegutseva MTÜga Töötoad „Kotiprojekti“ tekstiilijäätmetest poekottide tootmise ja levitamise kampaania. Poekottide tootjateks on vähenenud töövõimega inimesed ning kottide müügist saadud tulu läks täies mahus õmblejatele. MTÜ Töötoad juures valmis 2018. aastal kokku üle 7900 tekstiilijäätmetest valmistatud poekoti, lisaks uute tekstiilijäätmetest valmistatud toodetena joogitopsi ümbriseid ning ilmastikukindlaid n-ö lebomatte. Poekotid on soovijatele saadaval üle kogu Eesti.

Suure tunnustusena leidis tekstiilijäätmetest kandekott koha ka vast remonditud Ajaloomuuseumi näitusel „Eesti 100“ (fotod 1a ja 1b).

Foto 1a ja 1b. Näitus „Eesti 100“ Eesti Ajaloomuuseumis

Traditsiooniliselt olime esindatud teavitustahenditega Viljandi Folgil, Jazzkaarel, Telliskivi loomlinnaku üritustel, Viru Folgil, Roheliste rattaretkel, ILandSound, erinevatel spordiüritustel ning mitmel pool mujal (sh raadio- ja teleintervjuud, päevakajaline meedia jmt). Oma teavitustegevuste raames korraldasime lastele sorteerimisvõistlusi, täiskasvanutele viktoriine ning õpitubasid, teabepäevadel jagati infomaterjale.

2017. aastal alustatud kooliprojekti „Sorteerides annad pakendile uue elu“, mille raames saadeti koolidele eluline füüsiliste näidistega õppekomplekt, mis selgitab väga lihtsalt, mis saab meie ümber tekkivatest igapäevastest jäätmetest edasi, tegevus jätkus ka 2018. aastal. Lisaks õppematerjalide oli kaasas tutvustus, töölehed ning juhend õpetajatele. Õppekomplekti said soovi korral ka noortekeskused, loodusemajad ja huviringid. Huvi õppekomplektide vastu on olnud suur, mitmed koolid on avaldanud soovi oma koolis (pakendi)jäätmete sorteerimine ka igapäevaellu rakendada.

Samuti valmis õppevideo pakendi(jäätme)te sorteerimisest, milles külastajaid kutsuti üle pakendite teemal arutlema ning tarku otsuseid tegema. Tutvustav video üleval on sotsiaalmeedias kõigile vaatamiseks ning teavitustöös kasutamiseks (foto 3).

Foto 2. Infopäev õpilastele

Foto 3. Kuvatõmmis videost

Jätkub koostöö MTÜga Topsiring, kellega koos juurutasime pakendijäätmetest vaba värskendavate jookide tarbimist erinevatel ning järjest populaarsemaks muutuvatel üritustel: Telliskivi loomelinnakus, Intsikurmu festivalil, Jazzkaarel, Viru Folgil, Viljandi Folgil jmt. Personaalne lähenemine on olnud alati üks parimaid teavitusiise, kuna siis on võimalik kõige paremini inimeste teadlikkust tõsta, sest enamasti on sorteerimine kinni kas mingites müütides või ei ole selle vajalikkuses lõpuni veendunud.